

T.C.
İSTANBUL
6. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/285
KARAR NO : 2014/366

DAVACI : TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI BİRLİĞİ (TÜRSAB)
VEKİLİ : AV. TARIK DEĞİRMENCİ
Esentepe Mahallesi Villa Caddesi No:7 Şişli/İSTANBUL
DAVALI : İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
BAŞKANLIĞI
VEKİLİ : AV. ŞÜKRIYE CERRAH KONAK (AYNI YERDE)

DAVANIN ÖZETİ : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde "Lüks ve Filo Otomobil ile Yolcu Taşımacılığı"na ilişkin 23.11.2012 tarih 2012/10-13 sayılı işlemin; 1618 sayılı Kanuna aykırı olarak UKOME kararının alındığı, 5216 sayılı Kanunun 7 f ve p bendi uyarınca davalı idarenin toplu taşıma hizmetlerine ilişkin düzenleme yapılabileceği, Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezi yönetmeliğinin 18.maddesi uyarınca UKOME'nin trafik ve toplu taşımaya ilişkin karar alabileceği, dava konusu işlemin tebliğ edilmediği, Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin A1 yetki belgesi hakkında getirdiği hükümlere farklı bir düzenleme getirilemeyeceği, anılan yönetmelikte 4 özmal otomobil yeterli iken dava konusu işlem ile 25 adet özmal otomobil şartı getirilmesinin hukuka aykırı olduğu, araçlara getirilen yaş şartının yönetmelikte yer almadığı, işletme sermayesinin yönetmelikte öngörülen sınırın çok üstünde belirlendiği, motor hacmine ilişkin sınırlandırmanın üst seviyedeki bir aracın dışlanmasına sebep olduğu, UKOME kararı ile şartları sağlayan 2-3 firmanın olacağı ve bu durumun tekelleşmeye yol açacağı, tekelleşmenin kamu yararına aykırı olduğu, alınan belge ile her türlü iş yapmanın (turizm faaliyeti) önünün açılacağı iddialarıyla iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacının menfaati etkilenmediğinden davanın usule ilişkin olarak ehliyet yönünden esasa ilişkin olarak 5216 sayılı Kanunun 1.fıkrasının f bendi 9.maddesi, Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezi Yönetmeliğinin 18.maddesi uyarınca ticari yolcu taşımacılığı yapacak araçları çalışma şekil ve şartlarını belirleme, ruhsat ve izin belgesi verme yetkisinin UKOME'de olduğu, ilgili Kurumların görüşünün olumlu olduğu, İstanbul'un finans, iş... odaklı cazibe merkezi olmasından dolayı farklı ulaşım ihtiyacının ortaya çıktığı, bu yüzden dava konusu kararın alındığı, bu alanda dava konusu karardan önce belirsizlik ve düzensizlik olduğu, 5216 sayılı Kanunun öncelikli olarak uygulanması gerektiği, 4925 sayılı Kanuna göre verilen A1 yetki belgesinin şehirlerarası taşımacılıkla ilgili olduğu, UKOME kararının ise belediye sınırları içinde yapılacak ticari otomobil taşımacılığına ilişkin olduğu, düzenlemenin mevzuata uygun olduğu iddiasıyla davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nce; taraflara önceden bildirilen 21/02/2014 tarihli duruşmaya davacı vekili AV. BİLSAY SARPER ARSLAN'ın ve davalı idareyi temsilen AV. EBRU DEMİRAY'ın geldikleri görülerek, usulüne uygun duruşma yapıldıktan sonra işin gereği görüldü:

Dava, İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde "Lüks ve Filo Otomobil ile Yolcu Taşımacılığı"na ilişkin 23.11.2012 tarih 2012/10-13 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

T.C.
İSTANBUL
6. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/285

KARAR NO : 2014/366

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları başlıklı 7.maddesinde "Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:...

f) Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.

p) Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek." hükmü, aynı Kanunun ulaşım hizmetleri başlıklı 9. Maddesinde "(Değişik birinci fıkra: 12/11/2012-6360/8 md.) Büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerindeki her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunun görevlendireceği ilgili odanın temsilcisinin katılacağı Ulaşım Koordinasyon Merkezi kurulur. İlçe belediye başkanları kendi belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılırlar. Ulaşım Koordinasyon Merkezi toplantılarına ayrıca gündemdeki konularla ilgili üye olarak belirlenmeyen ulaşım sektörü ile ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından ihtisas meslek odalarının temsilcileri de davet edilerek görüşleri alınır.

Bu Kanun ile büyükşehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini plânlama, koordinasyon ve güzergâh belirlemesi ile taksi, dolmuş ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ilişkin yetkiler ile büyükşehir sınırları dahilinde il trafik komisyonunun yetkileri ulaşım koordinasyon merkezi tarafından kullanılır.

Ulaşım koordinasyon merkezi kararları, büyükşehir belediye başkanının onayı ile yürürlüğe girer.

Ulaşım koordinasyon merkezi tarafından toplu taşıma ile ilgili alınan kararlar, belediyeler ve bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgililer için bağlayıcıdır.

Koordinasyon merkezinin çalışma esas ve usulleri ile bu kurullara katılacak kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Büyükşehir belediyelerine bu Kanun ile verilen görev ve yetkilerin uygulanmasında, 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz." hükmü yer almıştır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununun kapsam başlıklı 2.maddesinde "Bu Kanun kamuya açık karayolunda motorlu taşıtlarla yapılan yolcu ve eşya taşımalarını, taşımacıları, taşıma acentelerini, taşıma işleri komisyoncularını, nakliyat ambarı ve kargo işletmecilerini, taşıma işlerinde çalışanlar ile taşımalarda yararlanılan her türlü taşıt, araç, gereç, yapıları ve benzerlerini kapsar....

İl sınırları içerisindeki taşımalar ile yüz kilometreye kadar olan şehirlerarası taşımaların düzenlenmesi il ve ilçe trafik komisyonları ile işbirliği yapılmak suretiyle ilgili valiliklere, belediye sınırları içerisindeki şehiriçi taşımalar belediyelere bu Kanuna göre düzenlenecek yönetmelik esasları dahilinde bırakılabilir." hükmü, genel kural başlıklı 4.maddesinde "Taşımalar; ekonomik, seri, elverişli, güvenli, çevreye kötü etkisi en az ve

T.C.
İSTANBUL
6. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/285

KARAR NO : 2014/366

kamu yararını gözeterek tarzda serbest rekabet ortamında gerçekleştirilir." hükmü yer almıştır.

Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliğinin ulaşım koordinasyon merkezinin görev ve yetkileri başlıklı 18.maddesinde "(1) UKOME, büyükşehir içindeki kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesini sağlamak üzere; ulaşım, trafik ve toplu taşıma konularında üst düzeyde yönlendirici karar alma, uygulama, uygulatma ve ilgili mevzuattaki usulüne göre gereken tesisleri kurma, kurdurma ve işletme hak ve yetkilerine haizdir. Bu amaçla;...

ç) Kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; otobüs, taksi, dolmuş ve servis durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek, gerçek ve tüzel kişiler ile resmi ve özel kurum ve kuruluşlara ait otopark olmaya müsait boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine veya üçüncü şahıslara işletilmesi için izin vermek, izin verilen otoparklar ile karayolu üzerindeki diğer park yerlerinde (Değişik ibare:RG-25/4/2014-28982) engelliler için işaretlerle belirlenmiş bölümler ayrılmasını sağlamakla,

d) Karayolu taşımacılığına ait mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları ile bu taşıtların teknik özelliklerini tespit etmek, çalıştırılabileceği yerler ile güzergâhlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek, bunlara izin ve çalışma ruhsatı vermekle,....görevli ve yetkilidir." kuralı yer almıştır.

Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin kapsam başlıklı 2.maddesinde "(1) Bu Yönetmelik, kamuya açık karayolunda motorlu taşıtlarla yapılan yolcu ve eşya taşımalarını, taşımacı, acente, taşıma işleri komisyonculuğu, taşıma işleri organizatörlüğü, nakliyat ambarı işletmeciliği, kargo işletmeciliği, lojistik işletmeciliği, terminal işletmeciliği, dağıtım işletmeciliği ve benzeri taşımacılık faaliyetlerini yapanlar ile taşıma işlerinde çalışanları, taşımacılık faaliyetlerinde yararlanan her türlü taşıt, araç, gereç, yapı, tesis ve benzerlerini kapsar." kuralı, yetki belgesi alma zorunluluğu başlıklı 5.maddesinde "(1) Bu Yönetmelik kapsamına giren taşımacılık, acentelik, taşıma işleri komisyonculuğu, taşıma işleri organizatörlüğü, nakliyat ambarı işletmeciliği, kargo işletmeciliği, lojistik işletmeciliği, dağıtım işletmeciliği, terminal işletmeciliği ve benzeri faaliyetlerde bulunacak gerçek ve tüzel kişilerin yapacakları faaliyetlere uygun olan yetki belgesini/belgelerini Bakanlıktan almaları zorunludur." kuralı, yetki belgesi türleri başlıklı 6.maddesinde "(1) (Değişik:RG-23/10/2012-28450) A türü yetki belgesi: Ticari amaçla otomobille yurtiçi veya uluslararası yolcu taşımacılığı yapacak gerçek ve tüzel kişilere verilir. Taşımanın şekline göre aşağıdaki türlere ayrılır:a) A1 Yetki Belgesi: Yurtiçi tarifesiz yolcu taşımacılığı yapacaklara,...."kuralı, taşımacılık faaliyetlerinde genel kural başlıklı 7.maddesinde "(1) Taşımacılık faaliyetleri; ekonomik, seri, elverişli, güvenli, çevreye kötü etkisi en aza indirilecek, fert, toplum ve çevre sağlığı ile bunların güvenliğini olumsuz yönde etkilemeyecek ve kamu yararını gözeterek tarzda serbest rekabet ortamında gerçekleştirilir." kuralı, mevzuata uygun taşımacılık faaliyeti yapılması ve yasaklar başlıklı 8.maddesinde "8 – (1) Karayolu taşımacılık faaliyetlerinin ikili ve çok taraflı uluslararası anlaşma ve sözleşmelere, Kanuna, bu Yönetmeliğe ve ilgili diğer mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi esastır. Buna göre:...

h) (Ek:RG-23/10/2012-28450) A1 yetki belgesiyle yapılan taşımalarda; yolculuğun başlangıç (kalkış noktası) veya bitiş (varış noktası) yerinin yetki belgesi sahibinin merkezi adresinin bulunduğu il olması şarttır." kuralı, aynı yönetmeliğin sınırlamalar, kısıtlamalar ve

T.C.
İSTANBUL
6. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/285

KARAR NO : 2014/366

geçici düzenlemeler başlıklı 10.maddesinde "(1) Bu Yönetmelik kapsamında faaliyette bulunanların sayısı, yolcu ve eşya taşıma kapasiteleri ile bu husustaki potansiyel, yetki belgelerinde kayıtlı taşıtların durumu, haksız rekabetin önlenmesi, kamu yararının gözetilmesi, atıl kapasite oluşumunun ve kaynak israfının önlenmesi, güvenlik veya benzeri nedenlerle Bakanlık, yetki belgelerinin verilmesi ve/veya sayısında, taşıt sayıları ve/veya kapasitelerinde, taşıma hatlarında veya güzergahlarında sınırlamalar, kısıtlamalar ve/veya belirli bir süreyle sınırlı geçici düzenlemeler yapabilir." kuralı, yetki belgesi almanın veya yenilemenin özel şartları başlıklı 13.maddesinde "(Değişik:RG-23/10/2012-28450) A türü yetki belgeleri için;

a) A1 yetki belgesi için başvuruların, ticari olarak kayıt ve tescil edilmiş en az 4 adet özmal otomobil ile 20.000 Türk Lirası sermaye veya işletme sermayesine sahip olmaları şarttır." kuralı, aynı yönetmeliğin taşıtların yaşı cinsi ve diğer şartlar başlıklı 24. Maddesinde "(1) Bu Yönetmelik kapsamındaki taşımalarda kullanılacak taşıtların aşağıdaki şartlara uygun olması gerekir. Buna göre;a) Yolcu taşımalarında;

1) A1 ve A2 yetki belgesi eki taşıt belgelerine 8 yaşından büyük olmayan ticari otomobiller kaydedilir. " kuralı yer almıştır.

Davacı tarafından 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununa aykırı olarak dava konusu UKOME kararının alındığı, idarenin 5216 sayılı Kanun ve Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezi yönetmeliğinin 18.maddesi uyarınca UKOME'nin trafik ve toplu taşımaya ilişkin karar alabileceği iddia edilmekte ise de; yukarıdaki mevzuat uyarınca UKOME'nin büyükşehir sınırları içinde taşıma faaliyetine ilişkin karar alabileceği açık olduğundan davacının anılan iddialarına itibar edilmemiştir.

Davalı idare tarafından; davacının menfaati etkilenmediğinden davanın usule ilişkin olarak ehliyet yönünden esasa ilişkin olarak 4925 sayılı Kanuna göre verilen A1 yetki belgesinin şehirlerarası taşımacılıkla ilgili olduğu, UKOME kararının ise belediye sınırları içinde yapılacak ticari otomobil taşımacılığına ilişkin olduğu iddia edilmekte ise de; yapılan düzenlemeden davacının üyelerinin etkilenecek olması, 4925 sayılı Kanunun 2.maddesine göre il içi taşımaların yerel yönetimlere devredilebileceğinin belirtilmesinin il içi taşımaların anılan Kanun kapsamında olmadığı anlamına gelmediği, Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 6.maddesinde göre A1 yetki belgesinin yurtiçinde (şehir içi ve şehirler arası taşımacılık) geçerli olduğu belirtildiğinden davalı idarenin anılan iddialarına itibar edilmemiştir.

5216 sayılı Kanunun 7/f ve 7/p ve 9.maddeleri uyarınca ve Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliğinin 18.maddesi uyarınca her türlü her türlü taşımacılık hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak üzere; ulaşım, trafik ve toplu taşıma konularında karar alma, trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları ile bu taşıtların teknik özelliklerini tespit etme, çalıştırılabileceği yerler ile güzergâhlarını tespit etme ve sayılarını belirleme, bunlara izin ve çalışma ruhsatı vermeye ilişkin düzenleme yapabileceği açıktır. Bununla birlikte yapılacak düzenlemelerin, 4925 sayılı Kanunun 4.maddesi ile Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 7.maddesinde belirtilen ilkelere uygun olarak taşıma faaliyetinin; ekonomik, seri, elverişli, güvenli, çevreye kötü etkisi en aza indirilecek, fert, toplum ve çevre sağlığı ile bunların güvenliğini olumsuz yönde etkilemeyecek ve kamu yararını gözeterek tarzda serbest rekabet ortamında gerçekleştirilmesini sağlayacak şekilde yapılması gerektiği açıktır.

Dava konusu işlemle; Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin A1 yetki belgesine ilişkin olarak 4 özmal otomobil yeterli iken dava konusu işlem ile 40 adet özmal otomobil şartı getirildiği, yönetmelikte öngörülen yaş şartının bu alanda faaliyet gösterecek kişilerin aleyhine olacak şekilde ağırlaştırıldığı,...., düzenleme ile getirilen şartları sağlayacak gerçek ve tüzel kişilerin sayısının çok az olmasından dolayı serbest rekabet ortamının

T.C.
İSTANBUL
6. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/285

KARAR NO : 2014/366

sağlanamayacağı, dolayısıyla kamu yararına aykırı bir durumun ortaya çıkacağı açıktır.

Bu durumda, serbest rekabet ortamını bozacak şekilde kamu yararına aykırı yapılan dava konusu düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 254,25 TL yargılama giderinin davalı idarece davacıya verilmesine, 1.500,00 TL avukatlık ücretinin davalı idare tarafından davacı vekiline verilmesine, artan posta ücretinin söz konusu karar kesinleştikten sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay nezdinde temyizde bulunulabileceğinin taraflara hatırlatılmasına, 07/03/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
HASAN ÖNAL
33816

Üye
ÖMER ŞENGÜL
120502

Üye
İLYAS GÜLBAYLI
152979

YARGILAMA GİDERLERİ		:
Başvurma Harcı :	24,30 TL	
Karar Harcı :	24,30 TL	
Y.D. Harcı :	40,00 TL	
YD İtr Harcı :	66,10 TL	
Vekalet Harcı :	7,55 TL	
Posta Gideri :	92,00 TL	
TOPLAM :	254,25 TL	

